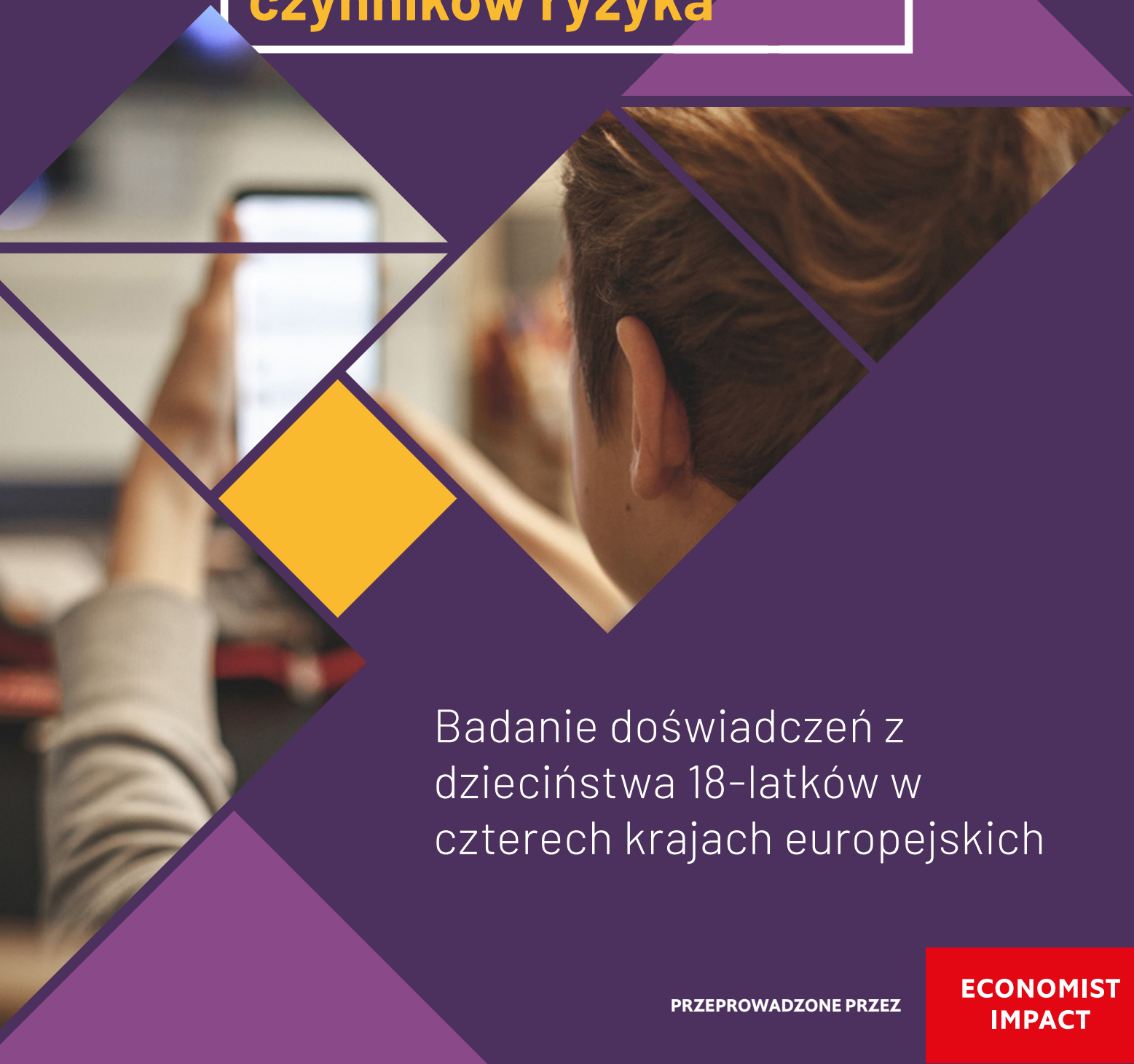

Szacunki dotyczące narażenia dzieci na krzywdy seksualne w sieci i ich czynniki ryzyka

Badanie doświadczeń z
dzieciństwa 18-latków w
czterech krajach europejskich

PRZEPROWADZONE PRZEZ

**ECONOMIST
IMPACT**

Zawartość

Streszczenie i kluczowe spostrzeżenia	03
Kluczowe spostrzeżenia	04
Informacje o badaniu: Metodologia i projektowanie badań	07
Doświadczenia związane z krzywdzeniem seksualnym online w dzieciństwie	09
Doświadczenia mniejszości seksualnych i etnicznych związane z krzywdzeniem seksualnym online w dzieciństwie	15
Luka w ochronie przed ryzykiem	17
Wniosek	19
Podziękowania	20

Streszczenie i kluczowe spostrzeżenia

Badanie WeProtect Global Alliance, przeprowadzone przez Economist Impact, analizuje doświadczenia 2000 18-latków z czterech krajów europejskich, którzy w dzieciństwie mieli regularny dostęp do Internetu, aby zrozumieć ich doświadczenia i narażenie na **krzywdy seksualne**¹ w sieci w dzieciństwie (patrz rysunek 1).² Analizuje cztery różne krzywdy i czynniki ryzyka, aby dostarczyć dowodów na potencjalny zakres, skalę i dynamikę wykorzystywania seksualnego dzieci w sieci.³ Badanie to opiera się na badaniu z 2021 roku Szacuje się, że narażenie dzieci na krzywdy seksualne w sieci oraz czynniki ryzyka z tym związane są bardzo istotne: Globalne badanie doświadczeń z dzieciństwa osób w wieku 18-20 lat mające na celu dostarczenie informacji na poziomie krajowym we Francji, Niemczech, Holandii i Polsce.

Krzywdy seksualne w Internecie

W tym badaniu badamy doświadczenia z dzieciństwa 18-latków związane z czterema krzywdami seksualnymi w sieci:

Otrzymywanie treści o charakterze seksualnym od osoby dorosłej, którą znali, lub od osoby, której nie znali przed ukończeniem 18 roku życia

Prośba o zachowanie w tajemnicy części relacji online o charakterze seksualnym z osobą dorosłą, którą znali lub z kimś, kogo nie znali wcześniej.

Udostępnianie zdjęć o charakterze seksualnym bez zgody (przez rówieśnika⁴, osobę dorosłą, którą znają, lub kogoś, kogo wcześniej nie znali).

Prośba o zrobienie czegoś seksualnego w sieci, co było dla nich niekomfortowe (przez rówieśnika, osobę dorosłą, którą znali, lub kogoś, kogo wcześniej nie znali).⁵

1. Zestaw szkodliwych zachowań uznawanych za czynniki ryzyka dla potencjalnego lub rzeczywistego wykorzystywania seksualnego dzieci w sieci.
2. W tym badaniu regularny dostęp do internetu definiuje się jako korzystanie z internetu (czyli nieobserwowanie, jak przyjaciel, rodzina lub inna osoba dorosła korzysta z internetu) co najmniej raz w tygodniu, a dzieciństwo jako okres przed ukończeniem 18 roku życia.
3. Prowadzenie badań nad krzywdami seksualnymi w sieci oraz wykorzystywaniem seksualnym w dzieciństwie stanowi wyzwanie. Obawy etyczne związane z badaniem dzieci, ryzyko ponownego wywoływania urazów psychicznych oraz wrażliwość na kwestie seksualności i tożsamości płciowej mogą ograniczyć populację badanych i zadawane pytania.
4. W tym badaniu rówieśnik jest definiowany jako osoba należąca do tej samej grupy społecznej ze względu na wiek; jednak nasza ankieta pozwoliła respondentom określić, kto zalicza się do grona rówieśników, a kto nie. W związku z tym możliwe jest, że respondenci zaliczali młodych dorosłych w wieku powyżej 18 lat do swoich rówieśników, a nie do osób, które znali wcześniej.
5. Patrz „Informacje o badaniu: Metodologia i projekt badania” na stronie 7 – więcej informacji o grupach sprawców i o tym, jak Economist Impact oddzielił szkodliwe/nadużywające interakcje od potencjalnie pozytywnych eksploracji seksualnych i doświadczeń między rówieśnikami.

RYSUNEK 1

W niniejszym opracowaniu badamy doświadczenia osiemnastolatków, którzy w dzieciństwie mieli regularny dostęp do Internetu

Pytanie przesiewowe: W jakim wieku po raz pierwszy uzyskał(a) Pan(i) regularny dostęp do Internetu?

Regularny dostęp definiuje się jako „korzystanie z Internetu za pomocą telefonu komórkowego, urządzenia do gier lub laptopa/ komputera co najmniej raz w tygodniu”.
Proszę odpowiedzieć na pytanie dotyczące użytku osobistego (nie obserwowania, jak znajomy, członek rodziny lub inna osoba dorosła korzysta z Internetu).

18-latkowie, którzy mieli regularny dostęp do Internetu w dzieciństwie

Doświadczenia związane z seksualnymi krzywdami dzieci w sieci są w Europie bardzo wysokie.

Trzech na czterech (74%) respondentów doświadczyło przynajmniej jednej z czterech rozpatrywanych krzywd seksualnych w sieci przed ukończeniem 18 roku życia (patrz rysunek 2).

RYSUNEK 2

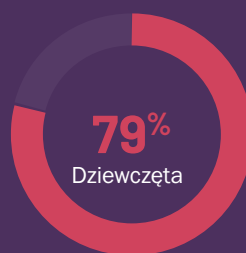
Doświadczenia respondentów związane z krzywdą seksualną w Internecie według rodzaju krzywdy seksualnej

Uwagi: n=2000

Dziewczęta są nieproporcjonalnie częściej dotknięte problemem.

Prawie cztery na pięć dziewcząt (79%) doświadczyło w dzieciństwie co najmniej jednej krzywdy seksualnej, w porównaniu z 57% chłopców (patrz rys. 3). Dziewczęta są o wiele bardziej narażone niż chłopcy na to, że ktoś obcy lub znany im dorosły będzie próbował rozmawiać z nimi na tematy związane z seksualnością oraz że zostaną poproszone o zrobienie w sieci czegoś związanego z seksualnością, z czym nie czuły się komfortowo.

RYSUNEK 3

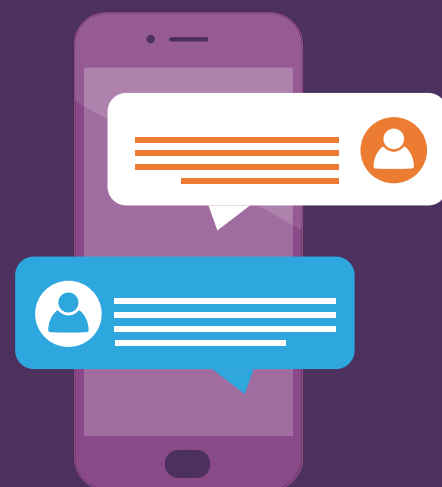
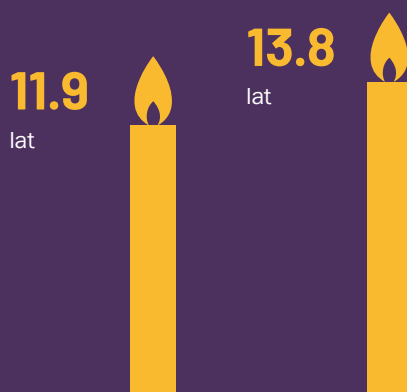
Respondenci, którzy doświadczyli jednej szkody na tle seksualnym, według płci

Uwagi: n=2000, chłopcy=973, dziewczęta=1005

Dzieci po raz pierwszy stykają się z treściami o charakterze seksualnym w sieci średnio zaledwie dwa lata po uzyskaniu regularnego dostępu do Internetu.

Według respondentów średni wiek, w którym mieli oni regularny dostęp do Internetu, wynosił 11,9 lat. Średni wiek, w którym respondenci po raz pierwszy zetknęli się z treściami o charakterze seksualnym w sieci, wynosił 13,8 lat.

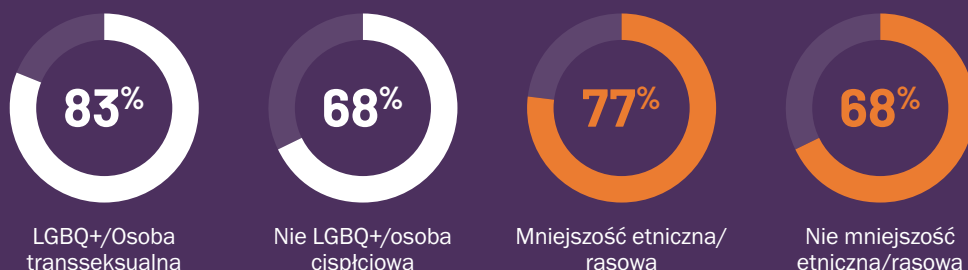

Mniejszości są bardziej zagrożone.

Respondenci, którzy identyfikują się jako mniejszości etniczne lub rasowe⁶, osoby LGBTQ+⁷, transseksualne lub niebinarne⁸ częściej doświadczali tych krzywd seksualnych w sieci w dzieciństwie (patrz rys. 4).

RYSUNEK 4

Doświadczenia respondentów związane z krzywdą seksualną w sieci w dzieciństwie w podziale na cechy

Uwagi:

Mniejszość n=131, nie mniejszość n=1880

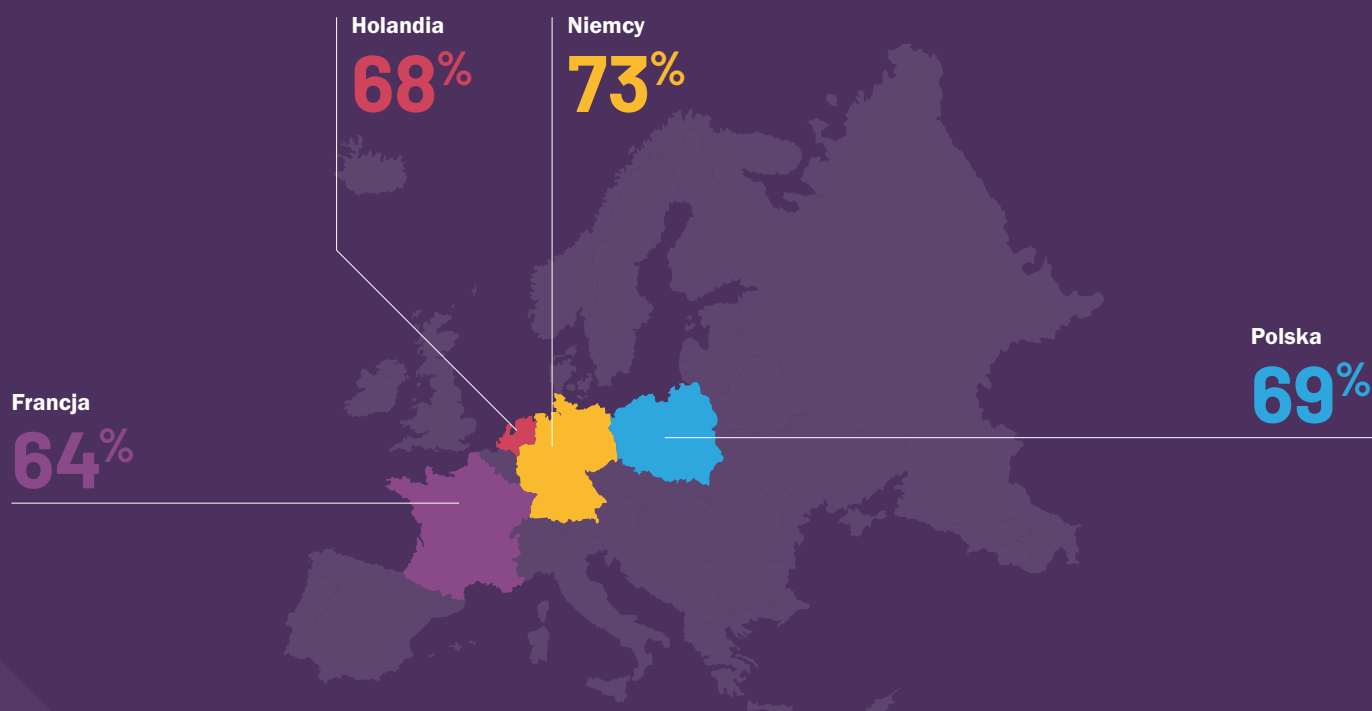
LGBQ+/osoba transseksualna n=90, nie LGBQ+/osoba transseksualna n=1910

Respondenci w Niemczech najczęściej doświadczali w dzieciństwie krzywdy seksualnej w sieci.

73% niemieckich respondentów doświadczyło przynajmniej jednej krzywdy seksualnej w sieci, w porównaniu z 64% we Francji.

RYSUNEK 5

Odsetek respondentów, którzy doświadczali co najmniej jednej krzywdy w Internecie przed 18 rokiem życia, według kraju

Uwagi: n=500 na kraj

6. W tym badaniu mniejszość rasową lub etniczną definiuje się jako przynależność do rasy, narodowości lub pochodzenia etnicznego innego niż większość ludzi żyjących w kraju respondenta.

7. W tym badaniu lesbijki, geje, osoby biseksualne, queer lub kwestionujące się (LGBQ+) są definiowane jako osoby pociągające i/ lub uprawiające seks, cały czas lub czasami, z osobami identyfikującymi się z tą samą płcią co respondent.

8. W tym badaniu transpłciowość/niepłciowość jest definiowana jako życie lub identyfikowanie się jako osoba innej płci niż ta, która została przypisana respondentowi przy urodzeniu.

Informacje o badaniu: Metodologia i projektowanie badań

Szacunki dotyczące narażenia dzieci na krzywdy seksualne w sieci i ich czynników ryzyka: Studium doświadczeń z dzieciństwa 18-latków w czterech krajach europejskich opiera się na danych zebranych w ankiecie internetowej przeprowadzonej wśród 2000 18-latków z całej Europy, którzy jako dzieci mieli regularny dostęp do Internetu, w okresie od lutego do marca 2023 roku. W tym zamkniętym badaniu ankietowym online zapytano respondentów o:

- Doświadczenia krzywd seksualnych i ich czynniki ryzyka w sieci w wieku poniżej 18 lat;
- Narażenie na kontakt z treściami o charakterze seksualnym w sieci w wieku poniżej 18 lat oraz platformy i urządzenia, na których zetknięto się z tymi treściami;
- Reakcje i odpowiedzi na treści o charakterze seksualnym poznane w sieci przed ukończeniem 18 roku życia; oraz
- Dostęp do działań i zachowań zmniejszających ryzyko szkód seksualnych w sieci oraz ich znajomość przed ukończeniem 18 roku życia

Ankieta została przeprowadzona w czterech językach w czterech krajach⁹ – w każdym z nich wzięło udział 500 respondentów.¹⁰ Do analizy doświadczeń w podziale na płeć i inne cechy demograficzne wykorzystano europejską agregację regionalną.

Badania nad krzywdami seksualnymi wyrządzanymi dzieciom w sieci stanowią wyjątkowe wyzwanie. Economist Impact zamieścił krótkie omówienie tych wyzwań oraz działań, które podjęliśmy, by ograniczyć ryzyko i zapewnić bezpieczeństwo i rygorystyczność badań.

9. Francja, Niemcy, Holandia i Polska.

10. Wyniki zbiorcze zostały opracowane na podstawie wyników z krajów objętych tym badaniem.

Wyzwania

WYZWANIE

Badanie dzieci na drażliwe tematy przy użyciu techniki remote fielding, która nie może zapewnić wsparcia osobom, które mogą doświadczyć traumy lub krzywdy, lub w przypadku, gdy istnieje obowiązek zgłoszenia dzieci zagrożonych.

DZIAŁANIE

Badanie nie było skierowane do dzieci, ale do młodych dorosłych (w wieku 18 lat), którzy zostali poproszeni o spojrzenie wstecz na swoje doświadczenia, kiedy nie mieli jeszcze 18 lat. Kwestionariusz ankiety – opracowany na potrzeby globalnego badania z 2021 roku – uzyskał akceptację etyczną HMLIRB, a przed wprowadzeniem do użytku został sprawdzony przez ekspertów.

WYZWANIE

Wymaganie od respondentów, aby pamiętali i opowiadali o doświadczeniach, które mogły mieć miejsce ponad dziesięć lat temu.

DZIAŁANIE

Badana populacja została ograniczona do osób w wieku 18 lat, aby zminimalizować odstęp czasu pomiędzy doświadczeniem a przeprowadzeniem badania. Większość zgłoszonych doświadczeń miała miejsce między 16 a 18 rokiem życia. Istnieje możliwość, że z perspektywy czasu respondenci uwzględnili doświadczenia, które obecnie postrzegają jako krzywdy seksualne w sieci, a których nie uważali za takie w dzieciństwie.

WYZWANIE

Identyfikacja doświadczeń i wzorców subpopulacji na ograniczonej próbie.

DZIAŁANIE

Głównym celem tego badania było wstępne zrozumienie doświadczeń związanych z krzywdzeniem seksualnym w Internecie w dzieciństwie w różnych krajach europejskich i grupach demograficznych. Biorąc pod uwagę ograniczenia wielkości próby, niektóre ustalenia dotyczące subpopulacji należy traktować jako punkty wyjścia. Potrzebne są przyszłe badania na większych próbach, aby zrozumieć różnice między grupami demograficznymi na bardziej szczegółowym poziomie, zwłaszcza w przypadku osób LGBTQ+, transpłciowych lub niebinarnych oraz niepełnosprawnych.¹¹

WYZWANIE

Zadawanie pytań o potencjalnie traumatyczne/krzywdzące doświadczenia bez możliwości określenia reakcji respondentów i, w razie potrzeby, zapewnienia im wsparcia.

DZIAŁANIE

Badanie skupia się na krzywdach seksualnych w sieci, które z mniejszym prawdopodobieństwem spowodują natychmiastowy lub długotrwały uraz lub krzywdę respondenta, a z większym prawdopodobieństwem wystąpią na początku procesu uwodzenia lub wykorzystywania. Nie zajmujemy się każdym rodzajem krzywdy seksualnej, która może wystąpić w środowisku online.

WYZWANIE

Oddzielenie szkodliwych/nadużywanych interakcji od potencjalnie pozytywnych doświadczeń i poszukiwań seksualnych wśród rówieśników.

DZIAŁANIE

W badaniu pytano o trzy grupy sprawców: rówieśników, osoby dorosłe, które respondent już znał, oraz osoby, których respondent nie znał. Aby odfiltrować doświadczenia, które mogą nie kwalifikować się jako krzywdy seksualne online, Economist Impact nie uwzględnił w naszych analizach i agregacjach doświadczeń związanych z otrzymywaniem treści o charakterze seksualnym od rówieśników lub rówieśników proszących respondentów o zachowanie w tajemnicy części ich relacji online o charakterze seksualnym. Decyzja ta została podjęta, aby zapobiec sytuacji, w której respondenci czuliby się osądzeni za swoje działania w sieci o charakterze seksualnym lub potencjalnie szkodliwym. Pozostałe dwie krzywdy w Internecie, w których pytano o działania podjęte bez zgody lub takie, które sprawiły, że respondent poczuł się niekomfortowo, zostały rozpatrzone we wszystkich trzech grupach sprawców.

11. Wszystkie ustalenia zawarte w tym badaniu są istotne statystycznie.

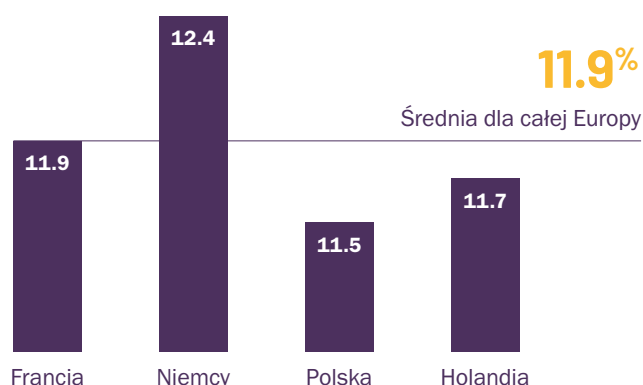
Doświadczenia związane z krzywdzeniem seksualnym online w dzieciństwie

Krzywdy seksualne wyrządzone dzieciom w Internecie mają miejsce w całej Europie.

Ponieważ dostęp do osobistych urządzeń mobilnych stale rośnie – dane Międzynarodowej Jednostki Telekomunikacyjnej (ITU) sugerują niemal powszechny dostęp do telefonów komórkowych w czterech krajach europejskich uwzględnionych w tym badaniu¹² – młodzi ludzie integrują Internet z każdym aspektem swojego życia, od nauki po budowanie relacji i odkrywanie seksualności. Obniża się również wiek, w którym dzieci zaczynają regularnie korzystać z Internetu. Respondenci badania mieli średnio regularny dostęp do Internetu w wieku 11,9 lat, w porównaniu z 38% dzieci w wieku 11-12 lat w poprzednich ogólnoeuropejskich badaniach.¹³

RYSUNEK 6

Średni wiek dostępu do Internetu w podziale na kraje

Uwagi: n=500 na kraj

12. <https://datahub.itu.int/data/?e=POL&i=178&u=per+100+people&c=DEU>

13. <https://eprints.lse.ac.uk/33731/1/Risks%20and%20safety%20on%20the%20internet%28Isero%29.pdf>

Podczas gdy Internet zapewnia dzieciom możliwości rozwoju i nauki, może również narażać je na ryzyko: 74% respondentów w czterech krajach europejskich objętych tym badaniem doświadczyło co najmniej jednej z czterech krzywd seksualnych online rozważanych przed ukończeniem 18 roku życia.

Najbardziej doświadczoną krzywdą seksualną online w dzieciństwie była nieznajoma lub znana osoba dorosła próbująca rozmawiać na tematy o charakterze jednoznacznie seksualnym lub wysyłająca treści o charakterze jednoznacznie seksualnym (56%). Podczas gdy 13% respondentów doświadczyło tego przed ukończeniem dziewiątego roku życia, narażenie jest najwyższe wśród osób w wieku od 16 do 18 lat (73%).

Drugą najczęściej doświadczaną krzywdą seksualną w Internecie było to, że respondenci zostali poproszeni o zrobienie czegoś o charakterze jednoznacznie seksualnym, co sprawiło, że poczuli się niekomfortowo (55%). Jeden na trzech respondentów miał kogoś, kto udostępnił ich zdjęcia i/lub filmy o charakterze jednoznacznie seksualnym bez pozwolenia, podczas gdy 31% respondentów zostało poproszonych przez osobę dorosłą lub kogoś, kogo nie znali, o zachowanie w tajemnicy części ich internetowych interakcji o charakterze jednoznacznie seksualnym (patrz rysunek 7).

RYSUNEK 7

Doświadczenia respondentów związane z krzywdą seksualną w Internecie według rodzaju krzywdy seksualnej

Uwagi: n=2000

Krajowe doświadczenia związane z krzywdzeniem seksualnym w dzieciństwie.

Dezagregacja wyników ankiety według kraju ujawnia znaczne różnice w doświadczeniach związanych z krzywdzeniem seksualnym w Internecie w dzieciństwie w poszczególnych krajach europejskich. Prawie trzy czwarte (73%) respondentów w Niemczech doświadczyło co najmniej jednego rodzaju krzywdy seksualnej przed ukończeniem 18 roku życia, w porównaniu z 69% w Polsce, 68% w Holandii i 64% we Francji. 18-latkowie w Niemczech najczęściej spotykali się z tym, że osoba dorosła, którą znali lub ktoś, kogo nie znali, próbował wysłać im treści o charakterze jednoznacznie seksualnym lub próbował rozmawiać z nimi na tematy o charakterze jednoznacznie seksualnym (62%) lub został poproszony o zrobienie czegoś o charakterze jednoznacznie seksualnym w Internecie, co sprawiło, że poczuli się niekomfortowo (65%).

Francja ma znacznie mniej zgłoszonych doświadczeń w trzech z czterech ocenianych szkód seksualnych online w porównaniu

z innymi badanymi krajami: mniej niż jedna czwarta (24%) respondentów we Francji doświadczyła osoby dorosłej, którą znali lub kogoś, kogo nie znali, prosząc ich o zachowanie w tajemnicy części ich internetowych interakcji o charakterze jednoznacznie seksualnym, w porównaniu z jedną trzecią respondentów w Holandii i Niemczech (odpowiednio 33% i 34%) (patrz rysunek 8).

Co ciekawe, wiek, w którym respondenci uzyskali regularny dostęp do Internetu, wydaje się być niezwiązany z poziomem krzywdy seksualnej online doświadczonej w dzieciństwie. Średnio 18-latkowie w Polsce uzyskali regularny dostęp do Internetu prawie rok wcześniej niż ich odpowiednicy w Niemczech (odpowiednio 11,5 roku i 12,4 roku), ale respondenci w Niemczech byli o ponad 4% bardziej narażeni na krzywdy seksualne online w dzieciństwie.

RYSUNEK 8

Cztery krzywdy według kraju

■ Francja ■ Niemcy ■ Holandia ■ Polska

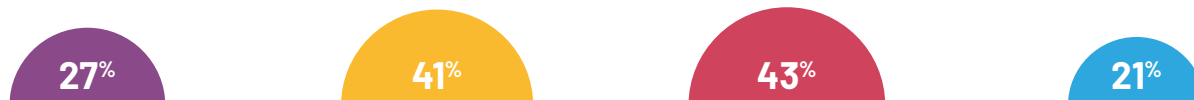
Otrzymali treści o charakterze jednoznacznie seksualnym od osoby dorosłej, którą znają lub kogoś, kogo nie znają

Osoba dorosła, którą znali lub ktoś, kogo nie znali, poprosił(a) ich o zachowanie w tajemnicy części ich interakcji online o charakterze jednoznacznie seksualnym

Ktoś udostępnił im swoje zdjęcia i/lub filmy o charakterze jednoznacznie seksualnym bez ich zgody

Zostali poproszeni o zrobienie czegoś o charakterze seksualnym online, z czym czuli się niekomfortowo lub czego nie chcieli zrobić

Uwagi: n=2000, n=500 na kraj

Krzywdy seksualne w Internecie zdarzają się najczęściej na urządzeniach osobistych za pośrednictwem prywatnych kanałów.

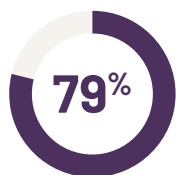
Pomimo różnic w poziomach krzywd seksualnych w Internecie w różnych krajach, środki, za pomocą których wyrządzane są szkody, są podobne. Respondenci we wszystkich czterech krajach zgłosili, że w większości przypadków krzywda seksualna w Internecie miała miejsce na urządzeniach mobilnych – czterech na pięciu (79%) respondentów doświadczyło krzywdy w Internecie na swoim osobistym telefonie komórkowym za pośrednictwem prywatnego kanału. Wszyscy respondenci, którzy przed ukończeniem 18 roku życia otrzymali materiały o

charakterze jednoznacznie seksualnym online od osoby dorosłej, którą znali lub kogoś, kogo nie znali, otrzymali przynajmniej część tych materiałów za pośrednictwem usługi prywatnych wiadomości (46%) lub prywatnej usługi udostępniania wideo (54%). Jeden na pięciu respondentów (19%) również otrzymał takie treści za pośrednictwem mediów społecznościowych na otwartym forum, ale większość krzywd seksualnych wyrządzanych dzieciom w Internecie ma miejsce prywatnie (patrz rysunek 9).

RYSUNEK 9

Respondenci, którzy otrzymali treści o charakterze jednoznacznie seksualnym, według typu urządzenia i rodzaju platformy

Urządzenie, na którym respondent otrzymał treść

Mój telefon komórkowy

Mój laptop lub komputer

Mój tablet

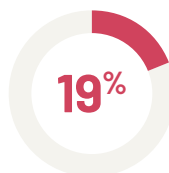
Platforma, na której respondent otrzymał treść

Prywatna usługa udostępniania obrazów lub filmów

Usługa komunikacji prywatnej

Otwarte forum w mediach społecznościowych

Uwagi: n=1120

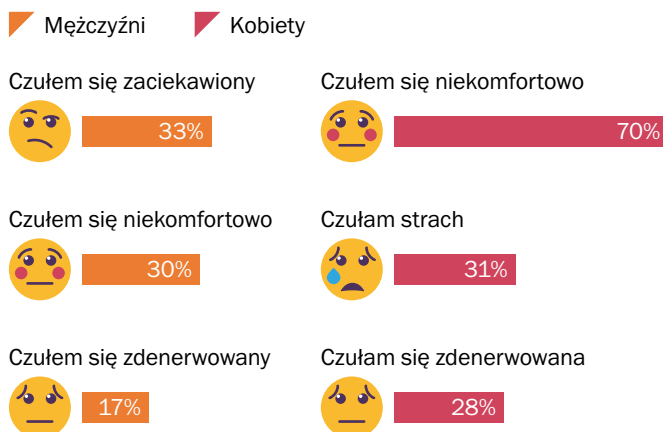
Interakcje peer-to-peer

Internetowe interakcje seksualne między rówieśnikami są powszechne: trzech na 10 respondentów (31%) w czterech krajach uwzględnionych w naszym badaniu doświadczyło rówieśnika próbującego rozmawiać z nimi na tematy o charakterze jednoznacznie seksualnym lub udostępniającego im treści o charakterze jednoznacznie seksualnym w Internecie. Co ciekawe, chłopcy częściej doświadczali tego typu interakcji niż dziewczęta (odpowiednio 34% i 28%). I chociaż większość respondentów doświadczyła negatywnych reakcji na te doświadczenia (49% ogólnie czuło się niekomfortowo), chłopcy częściej mieli pozytywne reakcje niż dziewczęta: jeden na trzech chłopców czuł się zadowolony tymi interakcjami, podczas gdy tylko 12% dziewcząt (patrz rysunek 10).

Podczas gdy interakcje seksualne peer-to-peer online mogą być ważną częścią eksploracji seksualnej, mogą one również stwarzać ryzyko. Samodzielnie wygenerowane treści o charakterze jednoznacznie seksualnym przeznaczone dla jednego odbiorcy (np. partnera) mogą być udostępniane szerzej, zarówno za pośrednictwem prywatnych wiadomości, jak i na bardziej publicznych forach, bez zgody. Wśród naszych respondentów 14% doświadczyło udostępniania przez rówieśników zdjęć i/lub filmów o charakterze jednoznacznie seksualnym bez ich zgody (patrz rysunek 11). Zarówno chłopcy, jak i dziewczęta doświadczyli tego na niemal równym poziomie.

RYSUNEK 10

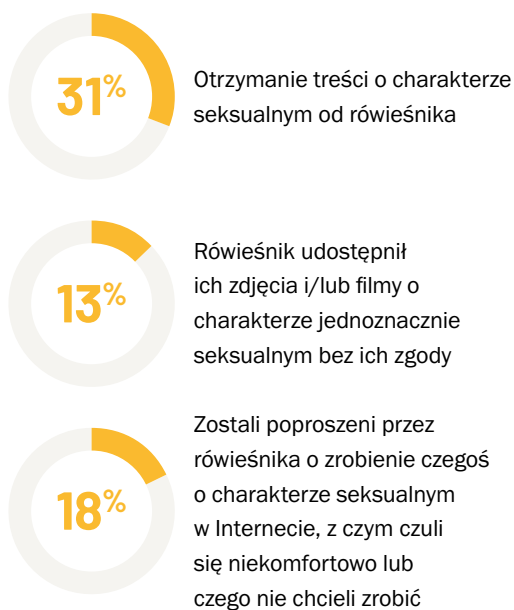
Reakcje respondentów na otrzymywanie treści o charakterze jednoznacznie seksualnym w Internecie od rówieśników według płci

Uwagi: mężczyźni n=973, kobiety n=1005

RYSUNEK 11

Interakcje między rówieśnikami w zakresie trzech krzywd

Uwagi: n=2000

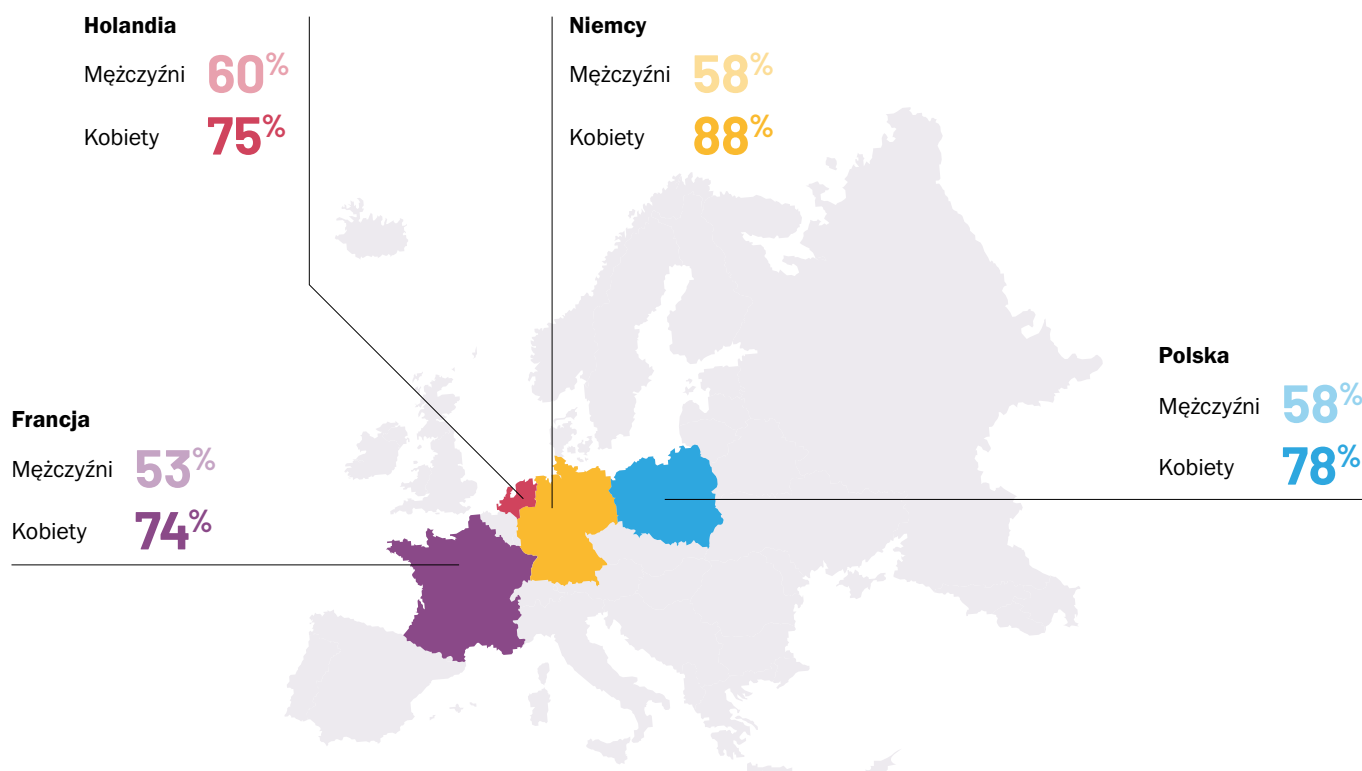
Doświadczenia dziewcząt związane z krzywdzeniem seksualnym w Internecie

Prawie cztery na pięć dziewcząt (79%) doświadczyło w dzieciństwie co najmniej jednej krzywdy seksualnej, w porównaniu z 57% chłopców. Różnica w poziomie doświadczenia między dziewczętami i chłopcami wynika z dwóch szkód seksualnych online uwzględnionych w tym badaniu. Siedem na dziesięć dziewcząt doświadczyło, że osoba dorosła, którą znały lub ktoś, kogo nie znały, próbował rozmawiać z nimi na tematy seksualne lub wysłać im materiały o charakterze jednoznacznie seksualnym przed ukończeniem przez nie 18 lat, w porównaniu z 40% chłopców. Spośród respondentek, które otrzymały takie treści od kogoś, kogo nie znały, 6% było w wieku poniżej 9 lat, a 23% w wieku poniżej 12 lat.¹⁴ Wystąpiła 38-procentowa różnica między dziewczętami, które zostały poproszone o zrobienie czegoś o charakterze seksualnym w Internecie, z czym czuły się niekomfortowo, a chłopcami, którzy doświadczyli tego samego (73% i 35%).

W przypadku pozostałych dwóch krzywd seksualnych online uwzględnionych w badaniu – prośby o zachowanie w tajemnicy interakcji o charakterze jednoznacznie seksualnym w Internecie oraz udostępnianie jednoznacznie seksualnych zdjęć i/lub filmów respondenta bez jego zgody – istnieje znacznie mniejsza różnica między doświadczeniami dziewcząt i chłopców. Jedna trzecia dziewcząt została poproszona o zachowanie w tajemnicy części swoich internetowych interakcji o charakterze jednoznacznie seksualnym, w porównaniu z 28% chłopców, podczas gdy 35% dziewcząt udostępniło komuś swoje zdjęcia i/lub filmy o charakterze jednoznacznie seksualnym bez ich zgody, w porównaniu z 29% chłopców.

RYSUNEK 12

Mężczyźni i kobiety doświadczający co najmniej jednego uszczerbku na zdrowiu na poziomie kraju

Uwagi: n=500 na kraj

14. Odpowiednio 4% i 15% próby populacji żeńskiej.

Doświadczenia mniejszości seksualnych i etnicznych związane z krzywdzeniem seksualnym online w dzieciństwie

Chociaż próby respondentów, którzy sami określili się jako mniejszości seksualne i/lub rasowe/etniczne, były stosunkowo niewielkie, wyniki potwierdziły ustalenia z ankiety z 2021 roku, że grupy te są bardziej zagrożone. Prawie dziewięciu na 10 (89%) respondentów, którzy identyfikowali się jako osoby LGBTQ+ lub transpłciowe / niebinarne (n=90)¹⁵ doświadczyło co najmniej jednej krzywdy seksualnej online w dzieciństwie w porównaniu z 67% respondentów, którzy tak się nie identyfikowali. Różnica ta obejmuje wszystkie cztery krzywdy seksualne, w tym różnice w punktach procentowych między doświadczeniami krzywdy online wśród respondentów, którzy samoidentyfikowali się jako LGBTQ + lub transpłciowi / niebinarni, a doświadczeniami tych, którzy nie obejmowali od 9 do 28 punktów (patrz rysunek 13).

Według Katarzyny Staciwy z Państwowego Instytutu Badawczego (NASK) w Polsce: „Patrząc na kluczowe wnioski z perspektywy Polski, mogą potencjalnie wyjaśnić, że mniejszości – a zwłaszcza mniejszości seksualne – są bardziej zagrożone. Te dzieci nie mają możliwości znalezienia odpowiedzi rozmawiając z rodzicami. Być może ich rodzice są zbyt zajęte lub nie są tak otwarci na akceptację innych form seksualności. A ponieważ te dzieci nie mają innego wyboru, muszą szukać odpowiedzi w grupach online, do których należą osoby im podobne. Dlatego też bardzo możliwe jest, że natrafiają tam na kogoś, kto wykorzysta ich bezbronność. Te dzieci są odizolowane, co czyni je bardzo podatnymi na potencjalne zagrożenia”.

Respondenci, którzy samoidentyfikowali się jako mniejszości rasowe i/lub etniczne (n=131) również częściej doświadczyli krzywd seksualnych w Internecie w dzieciństwie niż respondenci, którzy tak się nie identyfikowali. Trzy czwarte (79%) mniejszości rasowych i/lub etnicznych doświadczyło co najmniej jednej krzywdy seksualnej przed ukończeniem 18 roku życia, w porównaniu z 68% osób, które nie identyfikowały się jako mniejszość rasowa lub etniczna. Różnice w poziomach doświadczenia są szczególnie widoczne w przypadku dwóch szkód seksualnych online uwzględnionych w badaniu. Prawie trzech na pięciu (57%) respondentów, którzy samoidentyfikowali się jako mniejszość rasowa lub etniczna, miało kogoś, kto udostępnił ich zdjęcia i/lub filmy o charakterze jednoznacznie seksualnym bez ich zgody, w porównaniu do jednej trzeciej respondentów, którzy nie identyfikowali się jako mniejszość rasowa lub etniczna. A 44% osób, które określiły się jako mniejszość rasowa lub etniczna, miało osobę dorosłą, którą znali lub kogoś, kogo nie poprosili o zachowanie w tajemnicy części ich internetowych interakcji o charakterze jednoznacznie seksualnym, w porównaniu z trzema na 10 (31%) respondentów, którzy nie określili się jako mniejszość rasowa lub etniczna (patrz rysunek 14).

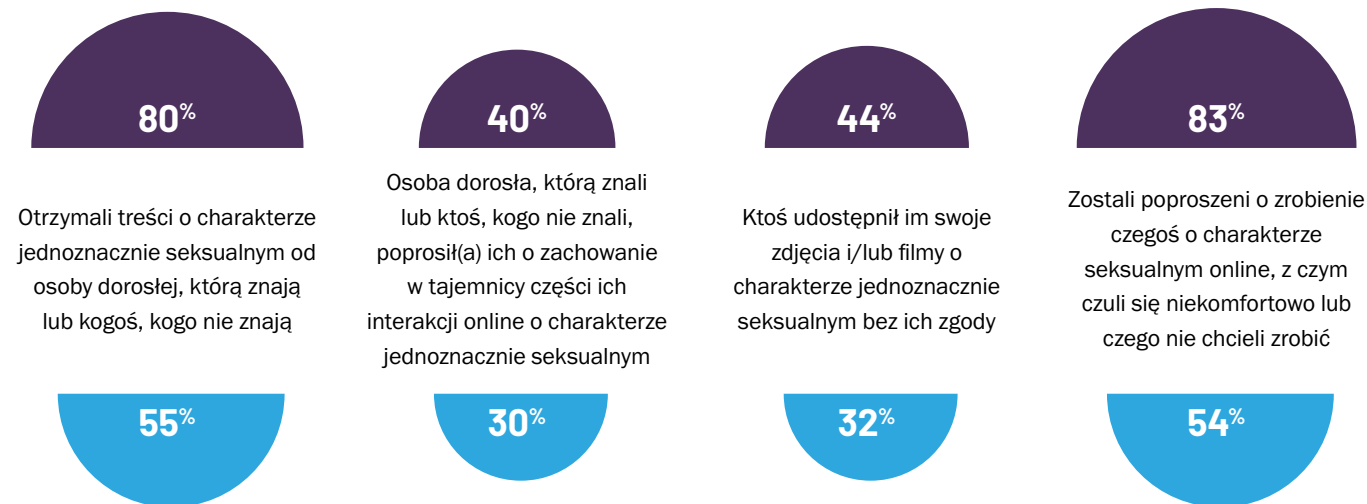

15. Należy pamiętać, że osoby LGBTQ+ i transpłciowe/niebinarne zostały zagregowane do celów doboru próby. Łączna wielkość próby w obu kategoriach wynosi n=90.

RYSUNEK 13

Doświadczenia respondentów LGBTQ+ i niebinarnych/transseksualnych związane z krzywdą seksualną w Internecie w porównaniu z osobami

Identyfikuje się jako osoba LGBTQ+, niebinarna, transpłciowa

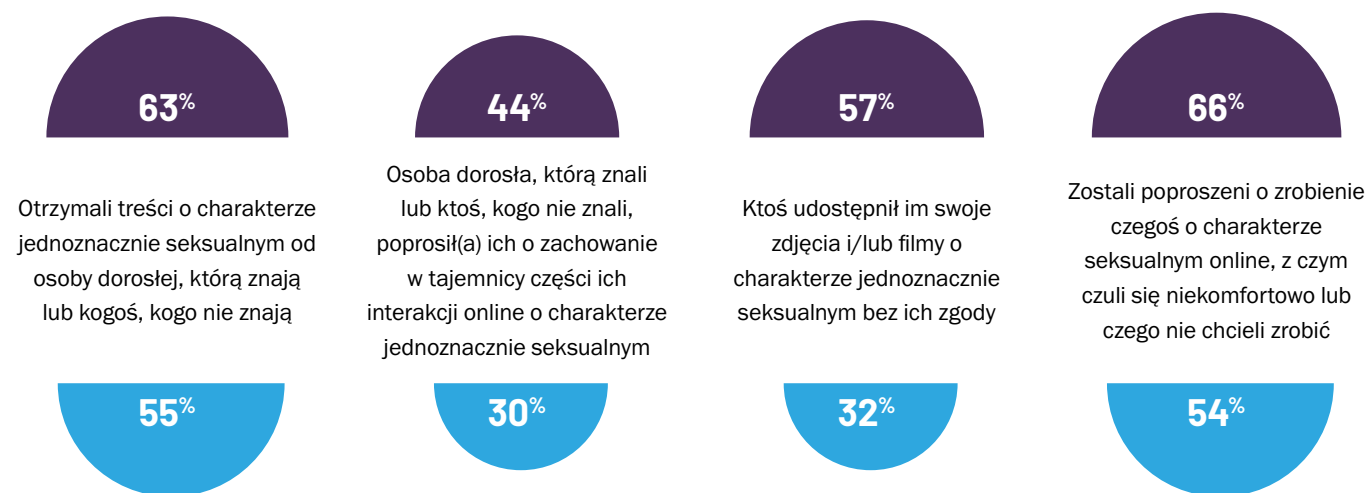
Nie identyfikuje się jako osoba LGBTQ+, niebinarna, transpłciowa

Uwagi: LGBTQ+/osoba transseksualna n=90, osoba cisseksualna/nie-LGBTQ+ n=1910

RYSUNEK 14

Doświadczenia respondentów z mniejszości rasowych i etnicznych związane z krzywdzeniem seksualnym w Internecie

Identyfikuje się jako osoba należąca do mniejszości etnicznej lub rasowej

Nie identyfikuje się jako osoba należąca do mniejszości etnicznej lub rasowej

Uwagi: mniejszości n=131, nie mniejszości n=1869

Luka w ochronie przed ryzykiem

Zapewnienie dzieciom narzędzi do rozpoznawania zagrożeń w Internecie i wygodnego korzystania z mechanizmów reagowania w celu zgłaszania i reagowania na krzywdy seksualne w Internecie jest kluczem zarówno do zapobiegania, jak i reagowania na krzywdy seksualne w Internecie. W ramach tego badania poprosiliśmy respondentów z Francji, Niemiec, Holandii i Polski o ocenę mechanizmów zapobiegania i reagowania dostępnych dla nich w dzieciństwie.

We wszystkich środkach ochrony uwzględnionych w badaniu respondenci mieli największe zaufanie do własnej zdolności identyfikowania wiadomości i/lub treści, które były potencjalnie powiązane ze szkodliwym lub niebezpiecznym źródłem. Trzech na czterech (74%) respondentów zgodziło się lub zdecydowanie zgodziło się z następującym stwierdzeniem: „Kiedy miałem mniej niż 18 lat, byłem w stanie zidentyfikować wiadomość lub treść, która była potencjalnie powiązana z niebezpiecznym lub szkodliwym źródłem”. Znaczna liczba respondentów miała również dostęp do zaufanej osoby dorosłej, do której mogli się zwrócić, jeśli otrzymali wiadomość lub zobaczyli treść, która była potencjalnie powiązana ze szkodliwym lub niebezpiecznym źródłem (70% zgodziło się lub zdecydowanie się zgodziło), a trzech na pięciu zgodziło się lub zdecydowanie się zgodziło, że odpowiedzialna osoba dorosła rozmawiała z nimi o bezpieczeństwie online związanym z seksem (np. jak radzić sobie z osobami kontaktującymi się w celu omówienia lub udostępnienia informacji lub zdjęć o charakterze jednoznacznie seksualnym).

Istnieje jednak wyraźna luka w dostępie do środków ochronnych w poszczególnych krajach europejskich: 45% respondentów nie zgodziło się lub zdecydowanie nie zgodziło się, że mieli odpowiedzialną osobę dorosłą, która była świadoma tego, co robili online, gdy mieli mniej niż 18 lat. Różnica ta jest szczególnie widoczna w Polsce, gdzie mniej niż połowa (47%) respondentów zgodziła się lub zdecydowanie zgodziła się z tym stwierdzeniem. Polska jest również w tyle za swoimi europejskimi odpowiednikami pod względem posiadania przez respondentów zaufanej osoby dorosłej, do której mogliby się zwrócić, gdyby otrzymali wiadomość lub zobaczyli treść, która była potencjalnie powiązana z niebezpiecznym lub szkodliwym źródłem, oraz posiadania odpowiedzialnej osoby dorosłej rozmawiającej z nimi o bezpieczeństwie online związanym z seksem (patrz rysunek 15).

Środki ochronne

Kiedy miałem(-am) mniej niż 18 lat, odpowiedzialna osoba dorosła miała świadomość, co robię online.

Kiedy miałem(-am) mniej niż 18 lat, potrafiłem(-am) zidentyfikować wiadomości i treści potencjalnie powiązane z niebezpiecznym lub szkodliwym źródłem.

Kiedy miałem(-am) mniej niż 18 lat, miałem(-am) zaufaną osobę dorosłą, do której mogłem się zwrócić w przypadku otrzymania wiadomości lub zobaczenia treści potencjalnie powiązanych z niebezpiecznym lub szkodliwym źródłem.

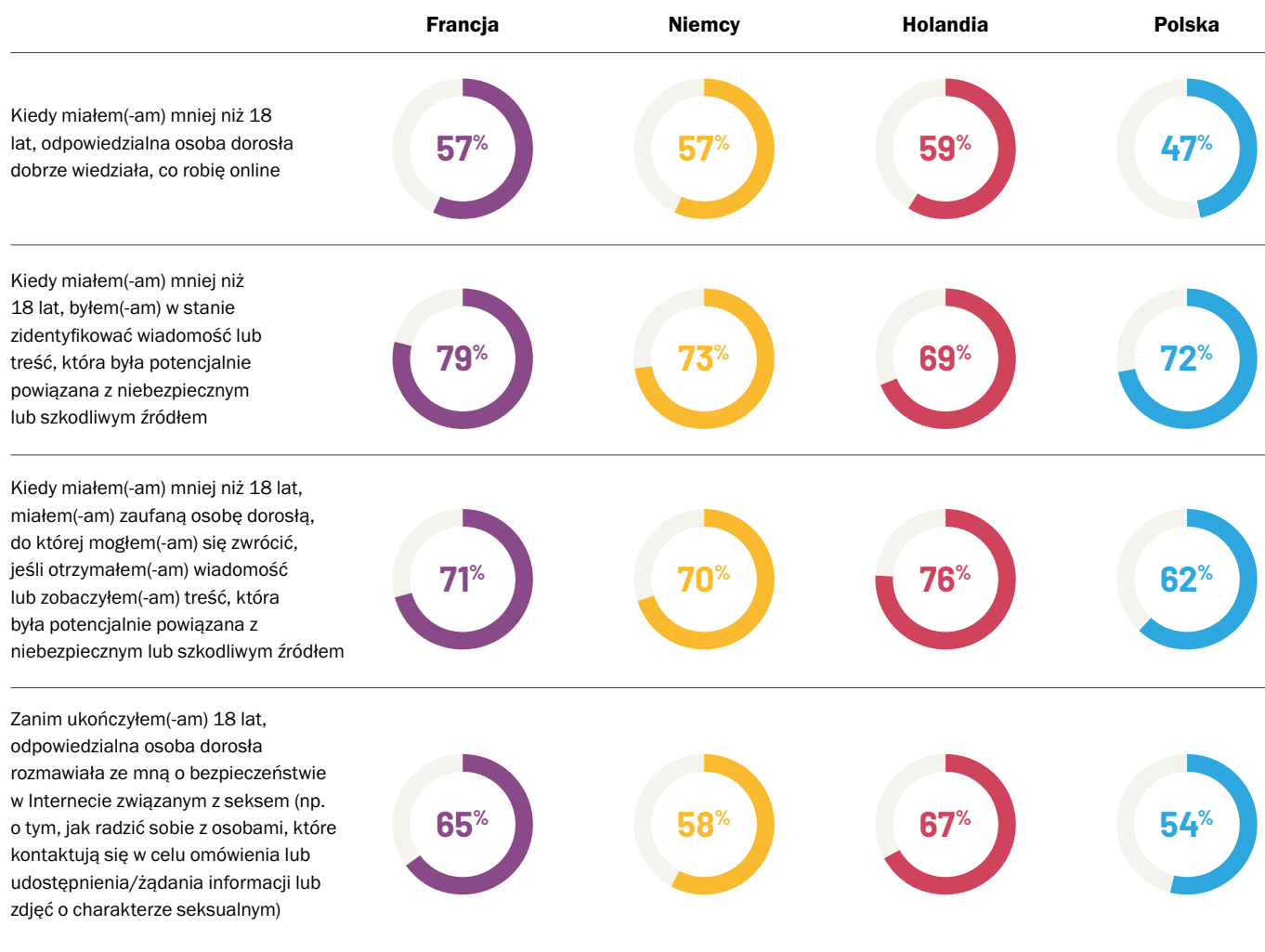

Zanim skończyłem(-am) 18 lat, odpowiedzialna osoba dorosła rozmawiała ze mną o kwestiach bezpieczeństwa w Internecie związanych z seksem (np. jak postępować z osobami kontaktującymi się w celu udostępnienia informacji lub zdjęć o charakterze wyraźnie seksualnym, poproszenia o nie lub rozmowy o nich).

RYSUNEK 15

Dostęp do środków ochronnych według kraju

% osób, które zgodziły się z poniższym oświadczeniem

Uwagi: n=500 na kraj

Korzystanie z narzędzi reagowania i mechanizmów raportowania.

Zaufanie respondentów do własnej zdolności identyfikowania szkodliwych lub niebezpiecznych treści przekłada się również na działania, które respondenci podejmowali, gdy otrzymywali materiały o charakterze jednoznacznie seksualnym od osoby dorosłej, którą znali lub kogoś, kogo nie znali. Ponad cztery piąte respondentów usunęło lub zablokowało daną osobę, zamiast zgłosić problem online (41%) lub porozmawiać z zaufaną osobą dorosłą (30%). Drugim najczęstszym działaniem (46%) było poproszenie danej osoby o zaprzestanie kontaktowania się z nimi. Warto zauważyć, że tylko trzech na dziesięciu (31%) respondentów zgłosiło zmianę ustawień prywatności, co może wskazywać, że dzieci doświadczają szkód seksualnych w Internecie, mimo że mają już najbardziej rygorystyczne ustawienia prywatności na swoich urządzeniach.

Katarzyna Staciwa mówi: „Mogę się tylko zgodzić, że nie jest zbyt powszechne, aby ktoś taki jak nastolatek myślał o ustawieniach prywatności przed podjęciem jakichkolwiek

działań online, ponieważ zazwyczaj trzeba podjąć jakiś wysiłek, aby je znaleźć. Jeśli nie będą łatwe do odnalezienia, nie zostaną użyte. Nastolatki nie mają czasu ani wiedzy, by szukać podstawowych rozwiązań. I to jest zadanie dla dostawców usług online, aby ustawienia prywatności były „domyślne” lub „łatwe do znalezienia” oraz aby prowadzili kampanie informacyjne na temat tego, jak zmienić te ustawienia i gdzie zgłaszać takie incydenty. Musimy również zachęcać młodzież, aby nie usuwała rozmowy ani interakcji, ponieważ stanowią one dowód dla organów ścigania. Jest to niezbędne, aby wszcząć postępowanie karne”. Zdaniem Julie Verhaar z Terres des Hommes w Holandii: „W rozmowach z 141 dziećmi w 10 krajach, w tym w Holandii, dzieci wskazały, że możliwości zgłaszania nie zawsze są łatwe lub widoczne. Dzieci, które zgłosiły problem, powiedziały, że nic się nie zmieniło. Dzieci te wskazały na potrzebę bardziej widocznych i lepszych mechanizmów zgłaszania, a także surowsze konsekwencje dla osób naruszających zasady”.

Wniosek

Badanie to podkreśla, jak powszechne są krzywdy seksualne dzieci w Internecie w Europie. Ujawnia podatność na te krzywdy seksualne w Internecie ze względu na płeć, orientację seksualną, rasę i pochodzenie etniczne oraz wiek, a także luki w środkach ochronnych, które mogłyby pomóc dzieciom zachować bezpieczeństwo w Internecie.

Chociaż istnieją niuanse w czterech krajach europejskich objętych badaniem, wyniki jasno pokazują, że dzieci napotykały treści o charakterze jednoznacznie seksualnym i krzywdy seksualne w Internecie w młodym wieku na całym kontynencie, mniejszości są bardziej zagrożone, a dzieci polegają na sobie, aby zapobiec dalszym krzywdom, zamiast zwracać się do platform technologicznych, organów ścigania, zaufanych dorosłych lub rówieśników.

Podczas gdy prowadzenie badań nad szkodami seksualnymi w Internecie oraz wykorzystywaniem i niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych w dzieciństwie jest trudne, media społecznościowe i inne platformy cyfrowe są zakorzenione w każdym aspekcie życia dzieci. Dzieci nie przestaną korzystać z tych platform jako sposobów na odkrywanie swojej seksualności i tożsamości. Bez wspólnych wysiłków branży, rządu i społeczeństwa obywatelskiego w celu opracowania bardziej kompleksowych środków ochronnych i zapewnienia dzieciom i dorosłym w ich życiu narzędzi zapewniających bezpieczeństwo, zagrożenia związane z krzywdą seksualną w Internecie w dzieciństwie będą nadal rosły. Zrozumienie, w jaki sposób zagrożenia te przejawiają się w doświadczeniach dzieci w obrębie granic państwowych i poza nimi, jest ważnym krokiem w kierunku opracowania skuteczniejszych mechanizmów prewencyjnych.

Podziękowania

We Protect Global Alliance i Economist Impact chciałyby podziękować ekspertom, którzy podzielili się spostrzeżeniami i radami podczas realizacji projektu. Wsparcie udzielone w celu realizacji projektu nie oznacza poparcia (w części lub w całości) podejścia projektowego ani dokonanych ustaleń.

Astrid Helling-Bakki, World Childhood Foundation Germany

Katarzyna Staciwa, NASK National Research Institute

Julie Verhaar, Terre des Hommes

Aby zapoznać się z pełną listą ekspertów, którzy przyczynili się do opracowania kwestionariusza ankiety, zachęcamy do przejrzania [raportu](#) globalnego 2021.

W przypadku jakichkolwiek pytań dotyczących raportu prosimy o kontakt:

Katherine Stewart

Economist Impact

katherinestewart@economist.com

Jess Lishak

WeProtect Global Alliance

jess@weprotectga.org

Chociaż podjęto wszelkie starania w celu weryfikacji dokładności tych informacji, Economist Impact nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności za poleganie przez jakąkolwiek osobę na tym raporcie lub na jakichkolwiek informacjach, opiniach lub wnioskach określonych w tym raporcie. Wyniki i poglądy wyrażone w raporcie niekoniecznie odzwierciedlają poglądy sponsora.